

Collegium Verum

Studia Podyplomowe Opieka Duchowa w Medycynie

Numer usługi 2024/12/04/120402/2448364

📍 Warszawa / mieszana (stacjonarna połączona z usługą zdalną w czasie rzeczywistym)

📖 Studia podyplomowe

🕒 192 h

📅 15.02.2025 do 13.02.2026

7 000,00 PLN brutto

7 000,00 PLN netto

36,46 PLN brutto/h

36,46 PLN netto/h

Informacje podstawowe

Kategoria	Zdrowie i medycyna / Zdrowie publiczne
Identyfikator projektu	Kierunek - Rozwój
Sposób dofinansowania	wsparcie dla osób indywidualnych
Grupa docelowa usługi	Studia adresowane są do kapelanów (osób duchownych), do diakonów stałych, nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej, jak również do zainteresowanych osób świeckich lub konsekrowanych, które współpracując z kapelanami chciałyby posługiwać w przestrzeni leczenia medycznego, psychologicznego oraz opieki wobec osób chorych i cierpiących w każdym wieku.
Minimalna liczba uczestników	9
Maksymalna liczba uczestników	30
Data zakończenia rekrutacji	14-02-2025
Forma prowadzenia usługi	mieszana (stacjonarna połączona z usługą zdalną w czasie rzeczywistym)
Liczba godzin usługi	192
Podstawa uzyskania wpisu do BUR	art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.)
Zakres uprawnień	studia podyplomowe

Cel

Cel edukacyjny

Konkretne działania, jakie absolwent studiów podyplomowych będzie mógł podejmować:

1. Praca kapelana szpitala lub domu opieki typu DPS, ZOL, Hospicjum... (osoba duchowna)
2. Współpraca z kapłanem w formie wolontariatu
3. Współpraca z kapłanem w formie wolontariatu ze specjalnym upoważnieniem Biskupa miejsca do posługi Asystenta Pastoralnego. Chodzi o pełnienie funkcji opieki duchowej w medycynie osoby świeckiej, niebędącej osobą duchowną, z misją kanoniczną Kościoła rzymskokatolickiego.

Efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia i Metody walidacji

Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji	Metoda walidacji
BLOK MEDYCZNY: • posiada wiedzę na temat patofizjologii chorób (P7U_W) • posiada wiedzę o prawnych uwarunkowaniach dotyczącą opieki duchowo-pastoralnej nad osobami chorymi, z niepełnosprawnością i w podeszłym wieku (P7U_W, P7S_WG) • posiada wiedzę z zakresu bioetyki (P7S_WG, P7S_UW) • posiada wiedzę dotyczącą sposobu funkcjonowania człowieka w sytuacjach granicznych (choroba, cierpienie, śmierć) (P7S_WG) • nawiązywać relacje z personelem medycznym (P7S_UK) • pomagać w rozwiązywaniu dylematów etycznych w sytuacjach granicznych (P7S_UW) • komunikować się z interdyscyplinarnym zespołem medycznym (P7U_U, P7S_UK) • wdrażania wskazówek dotyczących struktury opieki medycznej i aplikowania rozporządzeń (znajomość kontekstu środowiska, odczytywanie określonych potrzeb społecznych) (P7U_K, P7S_KO) • wdrażania wymogów bezpieczeństwa i higieny (P7S_KO) • posługiwanie się informacjami dotyczącymi aktywności służby medycznej (w wymiarze publicznym oraz kolegów czy osób zatrudnionych), jak również informacjami dotyczącymi posługi duchowej i duszpasterskiej wszystkich kapelanów (P7S_KO, P7S_KR) • Samodzielne odnajdowanie się w środowisku multidyscyplinarnym (szpital, hospicja, domy pomocy społecznej [oddziały zmedykalizowane DPSów], domy prywatne) (P7U_K) • współtworzenie zespołu medycznego i współpraca z lekarzami, pielęgniarzami, wolontariuszami, osobami pracującymi w kadrach danej jednostki (P7U_K, P7S_KR) • redagowanie raportu aktywności, sprawozdania z wizyt (P7S_KR) • przestrzeganie ram prawnych i regulacyjnych poprzez opanowanie tekstów referencyjnych (P7S_KK) • poszanowanie i dostosowanie się do środowiska pracy poprzez aktualną wiedzę na temat procesów, organizacji, praktyk... (P7U_K, P7S_KO) • archiwizacja i wykorzystanie wyników	Zaliczenie. Wykład : "Kapelan szpitalny wobec wyzwań opieki zdrowotnej i duchowej" - 7 godz.	Debata swobodna
	Zaliczenie z notą. Wykład: "Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego" - 30 godz.	Prezentacja
	Zaliczenie z notą. Wykład: "Aspekty opieki duchowej i zdrowotnej. Leczenie i opieka duchowa" - 8 godz.	Wywiad swobodny Prezentacja

Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji	Metoda walidacji
własnych działań i refleksji (P7S_KR)	Zaliczenie z notą. Wykład: "Aspekty Opieki Duchowej i zdrowotnej. Opieka paliatywna" - 8 godz.	Prezentacja
	Zaliczenie z notą. Wykład: "Aspekty opieki duchowej i zdrowotnej. Zagadnienia etyki klinicznej i bioetyka" - 8 godz.	Prezentacja
BLOK FILOZOFICZNO-ANTROPOLOGICZNY: • posiada wiedzę nt. specyfiki podejmowania opieki z perspektywy antropologii chrześcijańskiej (P7S_WK) • przedstawiania swoich projektów, argumentacji, zdolności przekonywania (P7S_KO, P7S_KR) • podejmowanie pacjentów w sposób spersonalizowany (P7U_K) • przedstawianie się i wchodzenie w relacje z osobami publicznymi (wobec pacjentów, ich rodzin, osób wojskowych, więźniów...) (P7U_U) • budowanie klimatu zaufania (P7U_K, P7S_KO) • identyfikacja konkretnych potrzeb publicznych (w sensie kolektywnym i indywidualnym) (P7U_K) • dawanie świadectwa i informowanie na zewnątrz o swojej aktywności, swojej instytucji (P7S_KO) • zdobywanie nowych zdolności i ich zastosowanie w swojej aktywności (P7S_KR) • zrozumienie pytań z zajęć na podstawie lektury (P7S_KK, P7S_KR) • rozwijanie i pogłębianie własnej kultury chrześcijańskiej i religijnej w kontekście wykonywanej pracy, respektującej wolność sumienia, wyznania oraz godność człowieka i prawa pacjenta (P7U_K, P7S_KR) • posiada wiedzę dotyczącą znaczenia duchowości oraz systemów wartości w rozwoju człowieka (P7U_W, P7S_WG)	Zaliczenie z notą. Blok filozoficzno-antropologiczny. Wykład: "Człowiek chory i jego terapia z perspektywy filozofii chrześcijańskiej" - 18 godzin.	Prezentacja

Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji	Metoda walidacji
BLOK PSYCHOLOGICZNO-DUCHOWY: • posiada wiedzę dotyczącą stresu oraz wypalenia zawodowego (P7S_WG) • posiada wiedzę dotyczącą komunikacji interpersonalnej i społecznej, ich prawidłowości i zakłóceń, koncepcji teoretycznych rozwiązywania konfliktów (P7U_W) • nawiązywać relacje z osobami chorymi, niepełnosprawnymi i w podeszłym wieku, z jego rodziną i personelem medycznym (P7S_UK) • podejmować i prowadzić rozmowę nt. sensu choroby, cierpienia, śmierci (P7S_UW) • słuchać z życzliwością (P7S_UK) • posiada umiejętność radzenia sobie ze stresem i potrafi zapobiegać wypaleniu zawodowemu (P7U_U, P7U_K) • stwarzania narzędzi pomocy komunikacji (P7S_KR) • towarzyszenie przez dłuższy czas osobom potrzebującym (P7U_K) • przeprowadzanie rozmów w trakcie towarzyszenia (P7U_K) • realizowanie działań pośredniczenia, nawiązywania kontaktów (P7U_K P7S_KO P7S_KK) • zapobieganie oraz kontrolowanie niebezpieczeństwa i już zaistniałych konfliktów czy agresji (zdolność dostosowania swojego zachowania) (P7U_K, P7S_KO, P7S_KK) • uczestniczenie w grupie wymiany praktyk w celu superwizji duszpasterskiej (P7U_K, P7S_KO, P7S_KR)		Prezentacja
	Zaliczenie z notą. Blok psychologiczno-duchowy. Wykład: "Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości" - 23 godzin.	Wywiad swobodny
	Zaliczenie. Wykład: "Wprowadzenie do superwizji" - 4 godz.	Wywiad swobodny

Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji	Metoda walidacji
BLOK TEologiczNO-DUCHOWY: • posiada wiedzę dotyczącą biblijno-teologicznych podstaw opieki duchowo-religijnej P7S_WG • posiada wiedzę dotyczącą istoty i specyfiki różnych wyznań P7S_WG • posiada wiedzę nt. specyficznej misji Kościoła, funkcjonowania ministeriów święceń i posług wiernych świeckich (P7S_WG) • posiada wiedzę nt. współczesnych uwarunkowań wiary (P7S_WK) • posiada wiedzę nt. komunikacji numerycznej (redagowania Twittera, Facebooka, Blogu na Internecie etc.) (P7S_WG) • przygotowywać katolików do przyjęcia sakramentów (P7S_UW) • podejmować współpracę z duszpasterzami parafialnymi, liderami grup i wspólnot, członkami zespołów parafialnych, braćmi i siostrami zakonnymi (wg potrzeby również w wymiarze ekumenicznym) (P7S_UK, P7S_UW) • prowadzić szkolenia dla wyżej wymienionych osób (P7S_UO) • analizować dokumenty Magisterium Kościoła, a także teksty innych denominacji chrześcijańskich i innych religii (P7S_WG) • udzielanie odpowiedzi na potrzeby duchowe (religijne i dotyczące posługi liturgicznej), wpływające ze strony pacjenta, jego rodziny i osób trzecich (P6S_KO) • tworzenie i utrzymywanie relacji w pracy z szafarzami kultu (kapłanami, biskupami, diakonami), wspólnotą Kościoła katolickiego, szafarzami innych denominacji chrześcijańskich i innych wspólnot religijnych (P7U_K, P7S_KO) • informowanie, doradzanie personelowi, osobom trzecim (w sprawach dotyczących liturgii i religii w ramach swojej dziedziny aktywności) (P7S_KO) • dokonywanie indywidualnej analizy własnej praktyki na podstawie sytuacji związanych z działalnością duszpasterską (P7U_K, P7S_KR) • działanie we właściwym odniesieniu do tradycji religijnej i duchowej (P7S_KO)	Zaliczenie z notą. Blok teologiczno-duchowy. Wykład: "Misja Kościoła w posłudze opieki wobec człowieka chorego, biednego i starego" - 12 godz. Oraz wykład: "Celebrowanie Sakramentów z chorymi i udzielanie sakramentów chorym w różnych sytuacjach ludzkiego życia" - 14 godz.	Prezentacja Wywiad swobodny

Kwalifikacje

Kompetencje

Usługa prowadzi do nabycia kompetencji.

Warunki uznania kompetencji

Pytanie 1. Czy dokument potwierdzający uzyskanie kompetencji zawiera opis efektów uczenia się?

Tak. Załącznik opisujący studia podyplomowe zawiera wszystkie szczegółowe opisy dydaktyki i praktyk zawodowych przedstawiając opis efektów uczenia się z zakresu: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, z poziomu 7 PRK (Polskiej Ramy Kwalifikacji).

Pytanie 2. Czy dokument potwierdza, że walidacja została przeprowadzona w oparciu o zdefiniowane w efektach uczenia się kryteria ich weryfikacji?

Tak. Załącznik opisujący studia podyplomowe potwierdza, że walidacja będzie przeprowadzana w oparciu o zdefiniowane w efektach uczenia się kryteria weryfikacji.

Pytanie 3. Czy dokument potwierdza zastosowanie rozwiązań zapewniających rozdzielenie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji?

Tak. Założenia programu Studium podyplomowego rozdzielają wyraźnie proces edukacji i proces praktyk zawodowych od walidacji. Walidacja dotyczyć będzie przede wszystkim opinii wstępnej obserwacji studenta, następnie weryfikacji jego wiedzy, opinii kierowników praktyk i komisji egzaminu końcowego.

Program

Ramowy program studiów obejmuje w sumie 432 godzin (369 godzin zegarowych) zajęć wykładowych, praktyk zawodowych, ćwiczeń, treningów oraz pracy własnej.

Program ramowy obejmuje następujące zagadnienia:

I. W ramach dydaktyki:

Blok medyczny:

- Historia relacji między medycyną i religią (kapłani-lekarze, rozwój szpitalnictwa, zakony szpitalne, wartość zdrowia w wielkich religiach, itp.)
- Badania z zakresu religijności i zdrowia. Narzędzia i metody badań
- Podstawy organizacji ochrony zdrowia oraz organizacji opieki społecznej
- Najważniejsze zawody medyczne
- Specyfika poszczególnych oddziałów szpitalnych
- Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego
- Człowiek w chorobie i w środowisku chorobotwórczym jako współczesne wyzwanie do odnowy i zmiany stylu życia
- Urazy i wypadki. Niepełnosprawność – przyczyny, rehabilitacja, procesy adaptacji. Potrzeby duchowe osób niepełnosprawnych
- Podstawy fizjologii i patofizjologii człowieka w różnych okresach życia
- Wybrane zagadnienia z zakresu pediatrii, geriatry, onkologii i psychiatrii
- Podstawy odpowiedzialności prawnej (karnej, cywilnej, administracyjnej, dyscyplinarnej) w obszarze ochrony życia i zdrowia
- Podstawy prawa pracy. Bezpieczeństwo i higiena pracy
- Pacjent w wymiarze strukturalno-prawnym: analiza ustawy o prawach pacjenta.
- Prawa pacjenta. Prawo do opieki duszpasterskiej
- Równość i dyskryminacja (ze względów religijnych, ze względu na niepełnosprawność itp.).
- Opieka paliatywna. Specyfika opieki długoterminowej
- Śmierć i umieranie. Opieka nad chorymi u kresu życia
- Problemy medyczne chorych (np. ból, zaburzenia odżywiania) i jego leczenie
- Etyka kliniczna i bioetyka:
- Opieka nad kobietami. Implikacje duszpasterskie w psychoonkologii.

Blok filozoficzno-antropologiczny:

- Podstawy antropologii i personalizmu
- Antropologia szkoły Victora Frankla - logoterapia
- Filozofia ciała, filozofia cierpienia
- Filozofia cudu
- Elementy filozofii medycyny. Podstawy *Evidence-based medicine (EBM)*, czyli „świadomego, wyraźnego i rozsądnego wykorzystywanie aktualnych, najlepszych dowodów w podejmowaniu decyzji dotyczących opieki nad poszczególnymi pacjentami”
- Modele terapii psychologii pastoralnej

Blok psychologiczno-duchowy:

- Podstawy psychologii. Teorie osobowości
- Rozwój emocjonalny i duchowy człowieka na różnych etapach życia
- Świat człowieka chorego – psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka cierpiącego na poszczególne jednostki chorobowe (mechanizmy obronne, stres...)
- Psychologia zdrowia i choroby
- Psychologiczne i społeczne determinanty zaufania
- Przyczyny i terapia uzależnień
- Psychologiczne uwarunkowania relacji zdrowy – chory. Podstawy komunikacji interpersonalnej i wsparcia:
- Towarzystwo w umieraniu i grupy wsparcia w żałobie
- Poradnictwo duchowe:
- Psychologia religii
- Zastosowanie religii we wzmacnianiu osoby:
- Leczenie i opieka duchowa. Integralne podejście do pacjenta i jego rodziny w kontekście powrotu do zdrowia - aspekt fizyczny, psychologiczny i duchowy.
- Pomoc społeczna – przyczyny, rehabilitacja, procesy adaptacji:
- Socjologiczny model zachowań zdrowotnych
- Interwencje duchowej opieki
- Etyka w posłudze duchowej i psychologicznej

Blok teologiczno-duchowy:

- Obraz choroby w wielkich religiach
- Cierpienie i choroba w świadectwie biblijnym i tradycji kościoła
- Posługa miłości caritas w świadectwie biblijnym Nowego Testamentu
- Posługa miłości caritas w Historii Kościoła
- Fundamentalne znaczenie miłości caritas dla całego Kościoła
- Teologia wobec cierpienia. Współczesna doniosłość eklezjologiczna i soteriologiczna
- Towarzystwo duchowe w Biblii, Tradycji i w nauczaniu Kościoła
- Współczesne wyzwania i prawa opieki duchowej w kontekście antropologii i bioetyki
- Nadzieja na uzdrowienie w przestrzeni wiary, miłości caritas i posługi Kościoła
- Potrzeba integralnej wizji *cure* i *care* – leczenia i opieki
- Etyka w posłudze duchowej kapelana i asystenta kapelana
- Posługi i ministeria Kościoła wobec człowieka chorego, starego i umierającego
- Ekumenizm w obszarze duszpasterstwa chorych
- Modlitwa i dialog w wymiarze międzyreligijnym
- Różnorodne konteksty kulturowo-społeczne szpitalnictwa i opieki duchowo-religijnej w wybranych krajach Europy i w Polsce

II. W ramach praktyk zawodowych:

60 godzin praktyk i warsztatów na oddziałach szpitalnych i w domach opieki pod kierunkiem doświadczonego kapelana i specjalisty:

- na Izbie Przyjęć (6 godz.)
  - na oddziale szpitalnym Pediatrii lub Neonantologii (6 godz.)
  - na oddziale szpitalnym Onkologii (8 godz.)
  - na oddziale szpitalnym Kardiologii (6 godz.)
  - na oddziale szpitalnym Ginekologii (6 godz.)
  - na oddziale szpitalnym Neurologii i Psychiatrii (8 godz.)

= 40 godz.

- • • w Hospicjum Domowym (4 godz.)
- w Hospicjum Stacjonarnym (6 godz.)
- w Domu Opieki (typu DPS albo ZOL) (6 godz.)

- w Domu Opieki dla Niepełnosprawnych (2 godz.).
- w ramach Centrów Zdrowia Psychicznego (2 godz.)

= 20 godz.

Harmonogram

Liczba przedmiotów/zajęć: 31

Przedmiot / temat zajęć	Data realizacji zajęć	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Liczba godzin	Forma stacjonarna
1 z 31 Kapelan szpitalny wobec wyzwań opieki zdrowotnej i duchowej	15-02-2025	10:30	13:00	02:30	Tak
2 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	15-02-2025	13:45	17:45	04:00	Tak
3 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	22-02-2025	08:45	11:15	02:30	Nie
4 z 31 Misja Kościoła w posłudze opieki wobec człowieka chorego, biednego i starego	22-02-2025	11:30	13:00	01:30	Nie
5 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	22-02-2025	13:45	17:45	04:00	Nie
6 z 31 Misja Kościoła w posłudze opieki wobec człowieka chorego, biednego i starego	08-03-2025	10:30	13:00	02:30	Tak

Przedmiot / temat zajęć	Data realizacji zajęć	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Liczba godzin	Forma stacjonarna
7 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	08-03-2025	13:45	17:45	04:00	Tak
8 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	15-03-2025	08:45	11:15	02:30	Nie
9 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	15-03-2025	11:30	15:15	03:45	Nie
10 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	22-03-2025	10:30	13:00	02:30	Tak
11 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	22-03-2025	13:45	17:45	04:00	Tak
12 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	26-04-2025	08:45	10:30	01:45	Nie
13 z 31 Aspekty opieki duchowej i zdrowotnej. Zagadnienia etyki klinicznej i bioetyki	26-04-2025	10:30	17:45	07:15	Nie
14 z 31 Aspekty Opieki Duchowej i zdrowotnej. Opieka paliatywna	10-05-2025	10:30	17:45	07:15	Tak

Przedmiot / temat zajęć	Data realizacji zajęć	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Liczba godzin	Forma stacjonarna
15 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	17-05-2025	08:45	12:15	03:30	Nie
16 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	17-05-2025	12:15	13:00	00:45	Nie
17 z 31 Misja Kościoła w posłudze opieki wobec człowieka chorego, biednego i starego	17-05-2025	13:45	17:45	04:00	Nie
18 z 31 Misja Kościoła w posłudze opieki wobec człowieka chorego, biednego i starego	04-10-2025	11:30	13:00	01:30	Tak
19 z 31 Człowiek w chorobie. Nauka o chorym i chorobach. Wyzwania w pracy kapelana szpitalnego	04-10-2025	13:45	17:45	04:00	Tak
20 z 31 Celebrowanie Sakramentów z chorymi i udzielanie sakramentów chorym w różnych sytuacjach ludzkiego życia	18-10-2025	08:45	13:00	04:15	Nie
21 z 31 Człowiek chory i jego terapia z perspektywy filozofii chrześcijańskiej	18-10-2025	13:45	17:45	04:00	Nie

Przedmiot / temat zajęć	Data realizacji zajęć	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Liczba godzin	Forma stacjonarna
22 z 31 Człowiek chory i jego terapia z perspektywy filozofii chrześcijańskiej	25-10-2025	10:30	17:45	07:15	Tak
23 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	15-11-2025	08:45	13:00	04:15	Nie
24 z 31 Celebrowanie Sakramentów z chorymi i udzielanie sakramentów chorym w różnych sytuacjach ludzkiego życia	15-11-2025	13:45	17:45	04:00	Nie
25 z 31 Człowiek chory i jego terapia z perspektywy filozofii chrześcijańskiej	22-11-2025	10:30	13:00	02:30	Tak
26 z 31 Aspekty opieki duchowej i zdrowotnej. Leczenie i opieka duchowa	22-11-2025	13:45	17:45	04:00	Tak
27 z 31 Człowiek cierpiący. Terapia w aspektach duchowości	06-12-2025	08:45	11:15	02:30	Nie
28 z 31 Celebrowanie Sakramentów z chorymi i udzielanie sakramentów chorym w różnych sytuacjach ludzkiego życia	06-12-2025	11:30	15:15	03:45	Nie

Przedmiot / temat zajęć	Data realizacji zajęć	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Liczba godzin	Forma stacjonarna
29 z 31 Aspekty opieki duchowej i zdrowotnej. Leczenie i opieka duchowa	06-12-2025	15:20	17:45	02:25	Nie
30 z 31 Kapelan szpitalny wobec wyzwań opieki zdrowotnej i duchowej	17-01-2026	10:30	14:30	04:00	Tak
31 z 31 Wprowadzenie do superwizji	17-01-2026	14:30	17:45	03:15	Tak

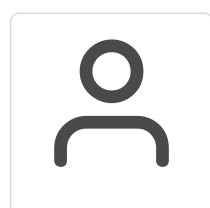
Cennik

Cennik

Rodzaj ceny	Cena
Koszt przypadający na 1 uczestnika brutto	7 000,00 PLN
Koszt przypadający na 1 uczestnika netto	7 000,00 PLN
Koszt osobogodziny brutto	36,46 PLN
Koszt osobogodziny netto	36,46 PLN

Prowadzący

Liczba prowadzących: 1

1 z 1

Artur KASPRZAK

Ks. dr hab. Artur KASPRZAK - teolog, historyk, duszpasterz. Jest wieloletnim wykładowcą teologii na WT UKSW oraz wykładowcą etyki w Collegium Verum w Warszawie. Zajmuje się formacją teologiczną kształcenia kliniczno-pastoralnego kapłanów szpitali i domów opieki oraz asystentów pastoralnych w ramach Studium Podyplomowego Opieka Duchowa w Medycynie; pełnił funkcję invited speaker na Instytucie Katolickim w Paryżu we Francji oraz na uczelni Jordan University College w Tanzanii. W 2008 r. obronił pracę doktorską, otrzymując tytuł doktora z teologii w ICP we Francji oraz w trybie co-tutelle na K.U.Leuven w Belgii; w 2019 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie teologii dogmatycznej na WT UKSW w Warszawie; jest autorem ponad

pięćdziesięciu publikacji dotyczących odnowy eklezjologii w XX wieku (zob. ORCID: 0000-0001-9715-9357); jego artykuły można znaleźć w znanych czasopismach polskich, francuskich i belgijskich. E-mail: artur.kasprzak@verum.edu.pl

Informacje dodatkowe

Informacje o materiałach dla uczestników usługi

Wybrane pozycje z bibliografii polskojęzycznej:

- Bartoszek, A., *Apostolstwo Chorych. 100-letnie doświadczenie duchowe – podstawy teologiczne – perspektywy pastoralne*, Uniwersytet Śląski, Katowice, 2024
- Bartoszek, A., *Projekt statutu kapelana zakładu leczniczego oraz Domu pomocy społecznej. Podstawy i uzasadnienie*, „Warszawskie Studia Teologiczne” XXXVI/2/2023, s. 198-217.
- Bąk, D. ; Szałata, K., *Światło nadziei*, Warszawa 2000
- Bernaciński, Ł.; Furman, F.; Przebierała W., *W służbie chorym i potrzebującym. Poradnik dla kapelanów służby zdrowia*, Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris, Warszawa 2021, 62 s. Zob.
- <https://kdsz.pl/wp-content/uploads/2021/07/Poradnik-dla-kapelanow.pdf>
- , dostęp: 10.01.2024.
- Bołoz, W., *Życie w ludzkich rękach*, Warszawa 1997
- Chrzanowska, H., *Pamiętniki. Listy. Notatki*, Wyd. MOIPP im. H. Chrzanowskiej, Kraków, 2018
- Duchowość w medycynie. Opieka duchowa jako niezbędna składowa całościowej opieki nad chorym, [w:] *Medycyna Praktyczna. Wyd. Specjalne*, marzec 2024.
- Froniewski, J., *Teologia sakramentu namaszczenia chorych. Historia – Systematyka – Ekumenia*, PWTW, Wrocław 2022.
- Froniewski, J., *Współczesne uwarunkowania posługi duchowej wobec chorych w Polsce – aspekty medyczne, prawne, duszpasterskie i ekumeniczne*, „Wrocławski PRZEGLĄD Teologiczny” 26 (2018) 2, s. 291–310.
- Gałązka, Wł. (pod red.), *Duchowość cierpienia*, Wyd. UKSW, Warszawa 2010.
- Häring B., *Uzdrowiajcie i głoscie Ewangelię. Udział „zranionych uzdrowicieli” w misji Chrystusa*, tłum. P. Pachciarek, Kraków 2018
- Hoser, H. abp, *Koledzy lekarze. Przemówienia i homilie do lekarzy i środowiska medycznego*, Wyd. siostr Loretanek, Warszawa 2022
- Jachimczak, J., *W Służbie życiu*, Kraków 2003
- Jan Paweł II, *Być lekarzem, by ulżyć cierpieniu bliźniego*, Wyd. „Duc in Altum”, Warszawa 2011.
- Jan Paweł II, *List Apostolski Salvifici Doloris*, Watykan 1984;
- *Karta Pracowników służby zdrowia*, Watykan 1995;
- *Kodeks etyki lekarskiej*, Warszawa 1991 (Toruń 2003);
- Kübler-Ross, E., *Rozmowy o śmierci i umieraniu*, Media Rodzina, Poznań 2021
  - Litzelmann, W., *Uzdrowienie chorych dokonywane przez Jezusa w ich medycznym i teologicznym znaczeniu*, „Christus Medicus”, Wyd. Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Historii Medycyny pod red. Prof. dr Zdz. Gajdy, nr 9., s. 55-81
  - MacManus, J., *Uzdrowiająca moc sakramentów*, Wyd. Homo Dei, Kraków, 2012
  - Metz, J.-B., *Teologia wobec cierpienia*, Wyd. WAM, kol. MT, Kraków 2008
  - Niebrój, L., *Etyka pryncypializmu w bioetyce: kryteria jakości opieki zdrowotnej*, „Nowiny Lekarskie” 2006, 75, 5, 491–495.
- Olejnik, S., *Etyka lekarska*, Wyd. Unia, Katowice 1994
- Osińska, K., *Refleksje nad etyką lekarską*, Warszawa 1990
- Papieska Rada do Spraw Duszpasterstwa Służby Zdrowia, *Światowy Dzień Chorego. Dlaczego i jak obchodzić?*Watykan 1992;
- Papieska Rada Duszpasterstwa Pracowników Służby Zdrowia, *Formacja kapłańska a duszpasterstwo służby zdrowia*, Państwo Watykańskie, 1990.
- RATZINGER, J., *Eschatologia. Śmierć i życie wieczne*, Księgarnia Świętego Wojciecha, Poznań 1984
- Rybak, G., *Bądź ze mną gdy idę do chorych*, Wyd. „Duc in Altum”, Warszawa 2014
- Stanisław, P., *Opieka duszpasterska w szpitalach publicznych państw unii europejskiej – zarys problematyki*, „Studia z Prawa Wyznaniowego” Tom 19 – 2016, s. 307-331.
- Szczur, P., *Problematyka społeczna w późnoantycznej Antiochii na podstawie nauczania homiletycznego Jana Chryzostoma*, Wyd. KUL, Lublin 2008
- Terlecka, W., *Światło życia*, Częstochowa 1999
- Tutak, M.J.; Wielebski, T. (red.), *Seniorzy wyzwaniem dla Kościoła w Polsce*, Wyd. UKSW, Warszawa 2019.
- Warzeszak, S., *Być lekarzem świadkiem uzdrawiającej miłości Boga*, Wyd. siostr Loretanek, Warszawa 2019

Wybrane pozycje z bibliografii obcojęzycznej:

- Benedict M. Ashley, OP, Kevin D. O'Rourke, OP, *Health Care Ethics. A theological Analysis*, Catholic Health Association of the United States, St. Louis, Missouri 1978
- Burdelot Y., *Devenir humain. La proposition chrétienne aujourd'hui*, Cerf, Paris 2005

- Falsini, R. (ca.), *Il mistero della offerenza*, Ed. O.R., Milano 1982
- Fiorenzo Angelini, Vescovo titolare di Messene, *L'Assistenza religiosa nell'Ospedale*, Ed. Orizzonte Medico, Roma 1961
- Galichon, B., *L'Esprit du soin*, Bayard Ed., Paris 2019
- Garrigues, J.-M., *A l'heure de notre mort. Accueillir la vie éternelle*, Ed. de l'Emmanuel, Paris 2000
- Histoire du Christianisme, t. 2., Declée, Paris 1995
- Kasprzak, A.A., *Partager la pauvreté du monde, condition pour changer l'Église ad intra ou ad extra? Divergences au sujet de la vision de l'Église pauvre pour les pauvres dans le débat du Concile Vatican II*, Ephemerides Theologicae Lovanienses, 98/4 (2022), pp. 589-620
- Service National de la Pastorale Liturgique et Sacramentelle, *PROTECTION DÉLIVRANCE GUÉRISON. Célébrations et prières*, Paris 2017
- Tretera R., Horák. Z. (eds.), *Spiritual Care in Public Institutions in Europe*, Berliner Wissenschafts-Verlag, coll. Kirche & Recht Beihefte, Berlin 2012
- Weiher, E., *Die Religion, die Trauer und der Trost. Seelsorge an den Grenzen des Lebens*, Mattias-Grünwald-Verlag, Mainz 2004
- Weiher, E., *Mehr als Begleiten. Ein neues Profil für die Seelsorge im Raum von Medizin und Pflege*, Mattias-Grünwald-Verlag, Mainz, 2001

Ważne źródła w Internecie:

- Polskie Towarzystwo Opieki Duchowej w Medycynie, zob.: <https://ptodm.org.pl>
- Standards for Health Care Chaplaincy in Europe: European Network of Health Care Chaplaincy (opis standardów formacji kapelanów w 15 krajach Europy), zob.
- <https://enhcc.eu>
- *Chaplaincy Service* (opis pracy kapelanów w Wielkiej Brytanii), zob.
- <http://www.waht.nhs.uk/en-GB/Our-Services1/Non-Clinical-Services1/Chapel/>

Warunki uczestnictwa

1. **Warunki minimalne** rozpoczęcia Studiów Podyplomowych Opieki Duchowej w Medycynie:
  - **Dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (licencjat) z teologii, albo**
  - **Dyplom ukończenia studiów podyplomowych z teologii, albo**
  - **Dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (licencjat) z familiologii.**
  - Dla osób z innym wykształceniem wyższym, istnieje możliwość indywidualnego skierowania do uzupełnienia studiów z teologii.
2. W przypadku **osób duchownych, wymagany tytuł zawodowy mgr teologii** oraz zgoda biskupa lub innych przełożonych
3. Zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego
4. Zaświadczenie o niefigurowaniu na liście Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym
5. Wypełnienie wszystkich warunków Regulaminu uczelni Collegium Verum.

Informacje dodatkowe

W harmonogramie zajęć dydaktycznych podano wykaz wszystkich przedmiotów Studiów Podyplomowych trwających od 15.02.2025 r. do 13.02.2026 r. (koniec sesji egzaminacyjnej zimowej). Obejmuje on 132 godzin wykładowych. Do formacji studenta będzie należeć dodatkowo 60 godzin praktyk studenckich w szpitalach, w domach opieki typu ZOL - DPS, w Domu dla osób niepełnosprawnych, w Hospicjach, w Centrum Zdrowia Psychicznego.

132 godzin wykładowych jest równe 99 godzinom zegarowym. Godzina wykładowa na uczelni wynosi 45 minut. W ramach praktyk, w kontakcie studentów z pacjentami w trakcie ich leczenia, albo w trakcie opieki długotrwałej, 30 minut będzie zaliczane jako jedna godzina praktyk.

Całkowity nakład pracy studenta:

- Dydaktyka: 132 godzin (99 godzin zegarowych)
- Warsztaty: 60 godzin (30 godzin zegarowych)
- Praca własna: 100 godzin (zegarowych)
- Zaliczenia i egzamin: 140 godzin (zegarowych)
- **Razem: 432 godzin (369 godzin zegarowych).**

Warunki techniczne

Siedem sesji wykładowych, po 10 godzin każda, będą odbywały się na platformie Teams drogą E-learningu (on-line). Wymagania minimalne obsługi tej platformy to:

Komputer (Windows i macOS):

Windows

- **System operacyjny:** Windows 10 lub nowszy (32-bitowy lub 64-bitowy).
- **Procesor:** Dwurdzeniowy lub szybszy. (1,6 GHz lub wyższy)
- **RAM:** Co najmniej 4 GB.
- **Dysk:** Minimum 3 GB wolnego miejsca.
- **Ekran:** Rozdzielczość 1024 x 768 lub wyższa.
- **Przeglądarka:** Najnowsza wersja Microsoft Edge, Chrome, lub Safari.

macOS

- **System operacyjny:** macOS 11.0 (Big Sur) lub nowszy.
- **Procesor:** Intel Core Duo lub nowszy (lub procesory Apple Silicon z Rosettą 2).
- **RAM:** Minimum 4 GB.
- **Dysk:** 3 GB wolnego miejsca.
- **Ekran:** Rozdzielczość 1024 x 768 lub wyższa.

Smartfony:

Android

- **System operacyjny:** Android 9.0 lub nowszy.
- **Procesor:** Wspierający 64-bitowe aplikacje.
- **RAM:** Minimum 2 GB.
- **Przestrzeń dyskowa:** Kilkaset MB na aplikację (zależnie od aktualizacji).
- **Ekran:** Wspierający nowoczesne aplikacje, rozdzielczość nie jest krytyczna, ale zalecana to HD.

iOS

- **System operacyjny:** iOS 15 lub nowszy.
- **Urządzenia:** iPhone 6S lub nowszy.
- **Pamięć RAM:** Urządzenie z co najmniej 2 GB RAM.

Dodatkowe wymagania wspólne:

- **Łącze internetowe:** Stabilne połączenie o przepustowości co najmniej 1 Mbps dla głosu i 2 Mbps dla wideo w jakości HD.
- **Kamera i mikrofon:** Wbudowane lub zewnętrzne, jeśli wymagane do rozmów wideo i audio.
- **Aktualizacja aplikacji Teams:** Najnowsza wersja dostępna w Microsoft Store, App Store, Google Play, lub bezpośrednio ze strony Microsoft.

Adres

ul. Marii Grzegorzewskiej 10

02-778 Warszawa

woj. mazowieckie

1. Collegium Verum (wcześniej Szkoła Wyższa Przymierza Rodzin w Warszawie) jest niepubliczną uczelnią, która swą działalność rozpoczęła w 2001 roku. Założycielem uczelni jest, posiadające status organizacji pożytku publicznego, Stowarzyszenie Przymierze Rodzin.
2. Podczas studiów podyplomowych przewiduje się 2 tyg. praktyk opieki duchowo-terapeutycznej wobec osób chorych, osób doświadczonych różnymi sytuacjami kryzysu zdrowia. Praktyki odbywać się będą w szpitalach, domach opieki typu ZOL, hospicjach, na zasadzie podpisanych umów. Podstawowe praktyki na podstawie umów będą miały miejsce w:

Szpital Bielański im. Ks. Jerzego Popiełuszki z siedzibą w Warszawie, 01 – 809, przy ul. Ceglowskiej 80, oraz Mazowiecki Szpital Bródnowski Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 03-242, przy ul. Kondratowicza 8.

Udogodnienia w miejscu realizacji usługi

- Klimatyzacja
- Wi-fi
- Laboratorium komputerowe

Kontakt

Jarosław Jordan

E-mail collegium@verum.edu.pl

Telefon (+48) 226 440 797